

Sygn. akt IV Ca 30/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 stycznia 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie IV Wydział Cywilny Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Małgorzata Truskolaska - Żuczek

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 27 stycznia 2016 r. w W.

sprawy z powództwa Kancelarii (...) S.A. z siedzibą w K.

przeciwko P. K.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku zaocznego Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Północ w W.

z dnia 28 maja 2015 r., sygn. akt I C 3050/14

oddala apelację.

Małgorzata Truskolaska-Żuczek

Sygn. akt IV Ca 30/16

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy oddalił powództwo Kancelarii (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w K. skierowane przeciwko P. K. o zasądzenie kwoty 619,99 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 04 maja 2014 r. do dnia zapłaty oraz zwrot kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Z ustaleń Sądu Rejonowego wynikało, że powódka twierdziła, iż na podstawie umowy przelewu wierzytelności z dnia 06 czerwca 2014 r. nabyła od (...) Sp. z o.o. w W. wierzytelność wobec pozwanej z tytułu niespłaconej umowy pożyczki z dnia 19 marca 2014 r., którą pozwana zawarła z pierwotnym wierzycielem za pośrednictwem platformy internetowej www(...) pl. Na kwotę dochodzoną pozwem składa się: kwota udzielonej pożyczki – 300 zł, prowizja za udzielenie pożyczki – 89,99 zł oraz opłaty za opóźnienie – 230 zł.

Sąd Rejonowy przytoczył treść art. 6 kc, art. 232 kpc, art. 3 kpc i art. 227 kpc i uznał, że powództwo nie jest uzasadnione. Wskazał, że powódka powinna udowodnić istnienie stosunku zobowiązaniowego między jej poprzednikiem prawnym a pozwaną oraz wynikające z tego stosunku roszczenie, jego wymagalność oraz skuteczność przejścia wierzytelności z pierwotnego wierzyciela na rzecz powódki. Sąd Rejonowy uznał jednak, że powódka nie sprostала temu obowiązkowi.

Na okoliczność zawarcia z (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. umowy przelewu wierzytelności powódka dołączyła do pozwu „dokumenty”, które w ocenie Sądu Rejonowego nie stanowią dokumentów w rozumieniu przepisów kodeksu postępowania cywilnego. Nie są to bowiem ani dokumenty prywatne, ani urzędowe, gdyż albo nie zawierają podpisu jakiegokolwiek osoby pod treścią zawartą w tych „dokumentach” (zatem są traktowane wyłącznie jako wydruki - wykaz wierzytelności, umowa ramowa pożyczki, oświadczenie), albo stanowią kopie dokumentów (umowa przelewu

wierzytelności) niewierzytelniłone przez pełnomocnika procesowego powódki zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy o radcach prawnych. Sąd Rejonowy wskazał, że kserokopie dokumentów nie mają żadnej mocy dowodowej i nie można ich traktować jako innego środka dowodowego w rozumieniu art. 308 kpc.

Powódka nie wykazała zatem przejęcia wierzytelności wobec pozwanej od (...) sp. z o.o. w W.. Umowa pożyczki ma zaś charakter ramowy i nie wynika z niej, że sporne wierzytelności istnieją i są wymagalne, a po drugie, że zostały skutecznie przeniesione na powódkę. Na podstawie niepoświadczonych kserokopii umowy przelewu wierzytelności oraz Załącznika nr 1 do niej nie sposób uznać, że w skład zbywanych wierzytelności wchodziła wymagalna wierzytelność wobec pozwanej i została ona przeniesiona poprzez zawarcie załączonej do pozwu umowy na powódkę.

Sąd Rejonowy wskazując na treść art. 38 kc zauważył ponadto, że powódka nie wykazała, iż umowę przelewu podpisała osoba upoważniona do składania oświadczeń woli za (...) sp. z o.o. w W.. Sąd nie mógł zatem stwierdzić, czy umowa jest ważna. Ponadto powódka nie wykazała istnienia stosunku zobowiązaniowego między pozwaną, a jego poprzednikiem prawnym, bowiem na powyższą okoliczność przedstawiła jedynie wydruk niepodpisanej umowy ramowej pożyczki, który nie może stanowić jakiegokolwiek dowodu na istnienie stosunku zobowiązaniowego i wynikającego z niego roszczenia. Powódka nie wykazała zatem, że posiada legitymację procesową czynną do występowania w niniejszym procesie.

Sąd wskazał ponadto na treść art. 339 kpc dzieląc stanowisko, zgodnie z którym jeżeli w świetle przytoczonych przez powoda okoliczności brak jest podstaw do uwzględnienia żądania pozwu, sąd wyrokiem zaocznym oddala powództwo.

W złożonej apelacji powódka zaskarżyła wyrok w całości wnosząc o jego zmianę i zasądzenie od pozwanej na jej rzecz kwoty 619,99 zł z ustawowymi odsetkami za zwłokę liczonymi od dnia 04 maja 2014 r. do dnia zapłaty wraz z kosztami postępowania oraz kosztami zastępstwa procesowego, według norm przepisanych, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Zarzuciła naruszenie przepisów prawa materialnego poprzez jego błędną wykładnię, w szczególności: art. 5 pkt 13 ustawy o kredycie konsumenckim w zw. z art. 6 ustawy o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny, w zakresie, w jakim Sąd przyjął, że z powodu braku podpisanego przez pożyczkobiorcę dokumentu nie doszło do zawarcia umowy oraz art. 29 ustawy o kredycie konsumenckim poprzez przyjęcie, że w razie braku formy pisemnej nie doszło do zawarcia umowy. Zarzuciła ponadto naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało wpływ na wynik sprawy, tj.: art. 232 kpc poprzez przyjęcie, że powódka nie przedstawiła dowodów na potwierdzenie zasadności roszczenia; art. 308 kpc poprzez przyjęcie, że dokumenty przedłożone przez powódkę nie posiadają mocy dowodowej; art. 339 § 2 kpc poprzez przyjęcie, że twierdzenia powódki budzą uzasadnione wątpliwości.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja podlegała oddaleniu, jako nieuzasadniona.

Sąd Okręgowy podziela w całości ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji oraz ich ocenę prawną.

Sprawa niniejsza – z uwagi na przedmiot sporu i jego wartość – rozpoznawana była w postępowaniu uproszczonym. W postępowaniu takim apelację można oprzeć na zarzutach wymienionych enumeratywnie w treści art. 505⁹ § 1¹ pkt 1 i 2 kpc, tj. naruszeniu prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie lub naruszeniu przepisów postępowania, jeżeli mogło ono mieć wpływ na wynik sprawy. Wymienione w powołanym przepisie podstawy apelacji w postępowaniu uproszczonym należy traktować jako podstawy wyłączne. Sąd rozpoznając apelację jest zatem związany podniesionymi w niej zarzutami naruszenia zarówno prawa procesowego, jak i materialnego.

Wskazać należy, że zarzuty apelacji skupiają się niemal wyłącznie na kwestii ważności umowy pożyczki, którą pozwana zawarć miała z poprzednikiem prawnym powódki – (...) Sp. z o.o. Główną przyczyną oddalenia powództwa przez Sąd

Rejonowy – jak wynika z uzasadnienia zaskarżonego wyroku – było zaś niewykazanie przez powódkę faktu przejścia wierzytelności z pierwotnego wierzyciela na jej rzecz.

W ocenie Sądu Okręgowego nie ulega wątpliwości, że stanowisko Sądu Rejonowego w tej kwestii jest prawidłowe.

Podkreślić należy, że na gruncie procesu cywilnego to strony mają obowiązek wskazywania dowodów dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne, co z kolei jest potwierdzeniem reguły z art. 6 kc, wyznaczającej sposób rozłożenia ciężaru dowodu. Konsekwencją regulacji ujętych w art. 6 kc i art. 232 kpc jest nie tylko obowiązek popierania wysuwanych twierdzeń stosownymi dowodami, ale przede wszystkim ryzyko niekorzystnego rozstrzygnięcia dla strony, która nie przytoczyła wystarczających dowodów na poparcie swych twierdzeń, o ile ciężar dowodu co do tych okoliczności na niej spoczywał.

Na gruncie przedmiotowej sprawy nie ulega wątpliwości, że obowiązek udowodnienia skutecznego dokonania cesji spoczywał na stronie powodowej, bowiem to ona z faktów tych wywodziła swoje roszczenie o zapłatę. Zgodnie zaś z obowiązującą w postępowaniu cywilnym zasadą kontradiktoryjności sąd nie ma obowiązku zarządzania dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzania z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 1996 r., I CKU 45/96). W związku z powyższym, jeżeli materiał dowodowy zgromadzony przez strony nie daje podstawy do dokonania odpowiednich ustaleń faktycznych, sąd musi wyciągnąć ujemne konsekwencje z nieudowodnienia faktów przytoczonych na uzasadnienie żądań lub zarzutów. Wobec powyższego zarzut naruszenia art. 232 kpc jest całkowicie chybiony. Sąd Rejonowy trafnie uznał, że powódka nie udowodniła okoliczności wejścia w prawa pierwotnego wierzyciela.

Podkreślić należy, że złożenie dokumentów w kserokopiach niepotwierdzonych za zgodność z oryginałem przez profesjonalnego pełnomocnika nie sposób uznać za wystarczające.

Dokumentem w rozumieniu przepisów kodeksu postępowania cywilnego o dowodach jest oryginał. Kserokopia – jako odwzorowanie oryginału – może być uznana za odpis dokumentu, który wskazuje na istnienie dokumentu oryginalnego. Odpis dokumentu jest zaś dokumentem prywatnym. W postępowaniu opartym na dokumencie prywatnym źródłem wiadomości jest zawarte w nim i podpisane oświadczenie (art. 245 kpc). Oznacza to, że dla uznania kserokopii za dokument prywatny, świadczący o istnieniu oryginału o odwzorowanej w niej treści, niezbędne jest oświadczenie o istnieniu dokumentu o treści i formie odwzorowanej kserokopią. Takim oświadczeniem będzie umieszczone na kserokopii i zaopatrzone podpisem poświadczenie zgodności kserokopii z oryginałem (por. art. 129 § 2 kpc). Dopiero wtedy można uznać kserokopię za dokument prywatny świadczący o istnieniu oryginału o treści i formie w niej odwzorowanej. Bez poświadczenia kserokopia nie może być uznana za dokument (por. Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 29 marca 1994 r., III CZP 37/94).

Warunkiem uznania kserokopii za dokument jest zatem umieszczenie na niej zaopatrzonego podpisem poświadczenia jej zgodności z oryginałem dokumentu.

Powódka złożyła jednak jedynie niepoświadczone za zgodność z oryginałem kserokopie Umowy przelewu wierzytelności z dnia 06 czerwca 2014 r. i Załącznika do tej umowy.

Zaznaczyć należy także, że jeśli dane pismo nie może być uznane za dokument, nie może być też podstawą do prowadzenia dowodu w trybie art. 309 kpc – prowadziłyby to bowiem do obejścia przepisów o dowodzie z dokumentu. Gdyby ustawodawca rzeczywiście chciał uczynić z kserokopii odrębny środek dowodowy, wprowadziłby je obok fotokopii do art. 308 kpc.

Powódka nie wykazała zatem skutecznego nabycia wierzytelności od pierwotnego wierzyciela – już tylko z tej przyczyny powództwo nie mogło zostać uwzględnione.

Zdaniem Sądu Okręgowego powódka nie wykazała jednak także faktu istnienia wierzytelności w ogóle. Nie przedłożyła stosownych dokumentów, które potwierdzałyby, że pozwana zarejestrowała się na portalu pożyczkowym, wyraziła zgodę na zawarcie umowy ramowej oraz złożyła wniosek o udzielenie jej pożyczki. Brak jest także dowodów, które pozwoliłyby z całą pewnością ustalić, że rachunek, na który dokonano wpłaty kwoty pożyczki należał do pozwanej.

W tych warunkach zasadnie Sąd Rejonowy przyjął, że powyższe okoliczności rodziły wątpliwości, co do zgodności twierdzeń powódki o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie z rzeczywistym stanem. Wbrew zarzutom skarżącej nie ma zatem podstaw by uznać, że Sąd Rejonowy naruszył art. 339 § 2 kpc. Przyjęcie przez Sąd przy wydaniu wyroku zaoczego za prawdziwe twierdzeń powoda o okolicznościach faktycznych jest oczywiście dopuszczalne, jeżeli twierdzenia te nie budzą uzasadnionych wątpliwości. Powódka nie wykazała jednak przejścia wierzytelności na jej rzecz ani nie przedstawiła wystarczających dowodów dla wykazania zasadności i wysokości zgłoszonego roszczenia, w związku z czym nie sposób uznać, że Sąd Rejonowy uchybił temu przepisowi. Powódka nie udowodniła przytoczonych w pozwie okoliczności, brak było zatem podstaw do uwzględnienia żądania.

Mając na uwadze wszystkie powyższe okoliczności Sąd Okręgowy oddalił apelację jako niezasadną - na podstawie art. 385 kpc w zw. z art. 505¹⁰ § 1 i 2 kpc.

Małgorzata Truskolaska-Żuczek